

Natura 2000 planer

Støttet af
Fødevareministeriet og EU



Den Europæiske Union ved Den Europæiske Fond for Udvikling af Landdistrikter og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har deltaget i finansieringen af projektet.

Forslag til
Natura 2000-plan 2009-2015

Vadehavet
Natura 2000-område nr. 89

Delplan for:
Fuglebeskyttelsesområde F51
Ribe Holme og enge ved Ribe Å og Kongeåen



LANDBRUG & FØDEVARER
MILJØMINISTERIET

By- og Landdistrikter

Stormøde om Natura 2000 planer

**Specialkonsulent Heidi Buur Holbeck,
Videncentret for landbrug
Skærbæk d. 7. februar 2011**

Processen er i gang og kan ikke rulles tilbage!

Forvent derfor ikke, at det er noget, der går over

Tag udgangspunkt i, at Natura 2000 planerne er noget, der fremover vil have betydning for jeres produktion

Natura 2000 planerne har juridisk ophæng i EU's Ramsar direktiv, fuglebeskyttelsesdirektiv og Habitatdirektivet



Natura 2000 - overblik

- 246 planer
- Meget konkrete og specifikke tiltag
- Ikke kun fokus på eksisterende naturarealer.
Inddrager også dyrkningsjord
- Generelle administrative retningslinjer er en central del af planen (primært ammoniak-deposition)
- Administrative retningslinjer er uden erstatning!!
- Indsatsen i første planperiode skal ske via frivillige aftaler
- Virkemidler: Miljøordninger

Natura 2000-planlægning

- Målet er at opnå "gunstig bevaringsstatus" for arter og naturtyper.
- Alle myndigheder skal tage hensyn til Natura 2000-planlægningen i forbindelse med anden planlægning
- Målsætninger og indsatsprogram er bindende for myndigheder
- Forslag til virkemidler er ikke bindende

Indhold i Natura 2000-planerne – den konkrete forvaltning

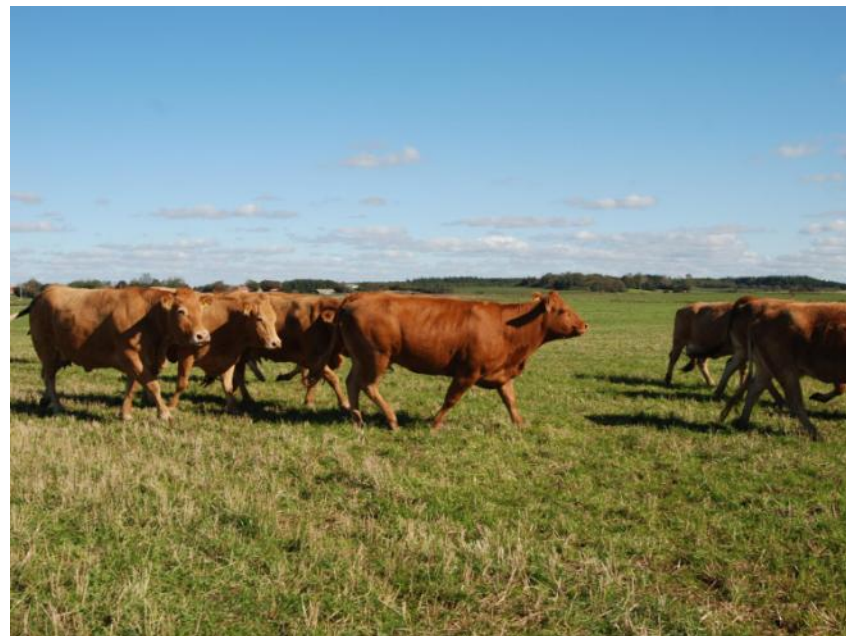
- Mål: Stoppe naturens tilbagegang i udpegede områder.
- Indsats i 1. planperiode skal ske:
 - På **eksisterende** naturarealer (udmeldt af Miljøministeren)
 - Via frivillige virkemidler

Indsatser i første planperiode:

- 130.000 ha naturpleje
- 16.000 ha med bedre vandforhold
- 20.000 ha skov og værdifulde marine rev beskyttes

Metode til at nå målet:

- Rydning af naturarealer
- Skabe sammenhæng mellem naturarealer
- Ændret hydrologi på visse naturtyper
- Afgræsning af naturarealer
- Mindre forstyrrelser af følsomme områder
- Mindre ammoniak
- Bekæmpelse af invasive arter



Hvorfor interessere sig for Natura 2000 planerne?

- Der er jo kun tale om frivillige aftaler.....
- MEN målsætningerne er bindende!
- Målsætningerne er ikke tidsfastsatte, men myndighederne skal agere herefter i deres administration.
- Indsatsprogrammet er bindende (for myndighederne) i 1. planperiode.
- Husk, der skal indgås frivillige aftaler eller gives erstatning, hvis hidtidig drift ikke kan fortsætte (Naturbeskyttelsesloven)

Natura 2000-planernes betydning

Tre måder hvor Natura 2000-planerne påvirker landbruget:

1. Godkendelse af planer og projekter
2. Ny skærpede regler i husdyrloven – fra merbelastning til total belastning
3. Konkret forvaltning af Natura 2000 områderne – plejetiltag, genopretning og udvidelse af naturtyper via frivillige aftaler

Fordele i Natura 2000 områder

- Natura 2000 områder har højeste prioritet i miljøordningerne
- Lempede plantedækkekrav for EB i Natura 2000, hvis der er søgt EB i 2008 og der er en miljøordning på arealet
- Stor bevågenhed på om ordningerne virker
- Nye projektordninger på vej – og flere vil sikkert komme til

Tilskudsordninger

Kendt ordning fortsætter:

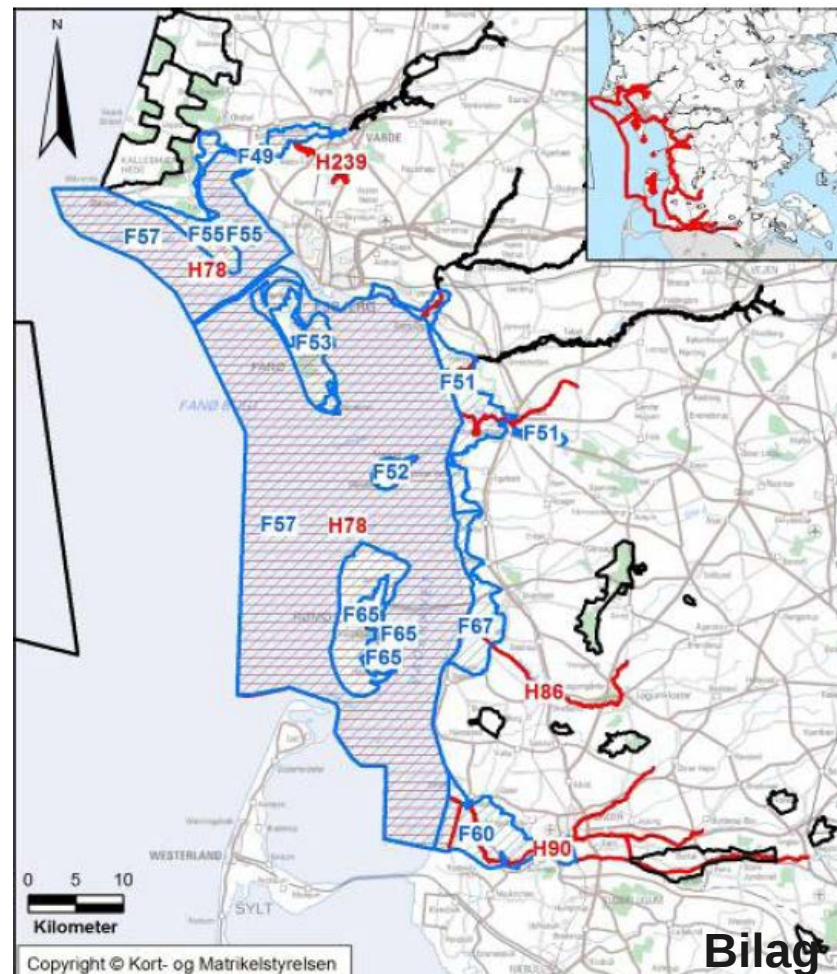
- 5 årig pleje af græs- og naturarealer (MVJ ordningen)
 - Samme tilskudssatser (1.400/800 kr./ha)
 - MEN fra 2011, kun i særligt udpegede Natura 2000 områder
 - Udpegninger fremgår af internetmarkkort
-
- Vi arbejder sammen med L&F på at få bedre ordninger med bedre økonomisk incitament!

Processen

- Planer i høring frem til 6. april
- Når planerne er vedtaget, skal kommunerne udarbejde handleplaner
- Handleplanerne danner grundlag for kommunens indsats
- Kommunerne har ansvaret for, at planerne gennemføres
- Der er ikke noget krav om, at de kontakter lodsejerne
- Det er op til den enkelte kommune om og hvornår, der bliver taget kontakt til lodsejere

Natura 2000 område - Vadehavet

"Natura 2000-område N 89 Vadehavet har et areal på **151.158 ha** og afgrænses som vist på bilag 1. Natura 2000-området består af Habitatområderne nr. H78, H86, H90 og H239 og Fuglebeskyttelsesområderne nr. F49, F51, F52, F53, F55, F57, F60, F65 og F67. Staten ejer godt **10 %** af landområdet".



Bilag 1.

Grundlaget for beskyttelsen

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 51		
Ribe Holme og enge ved Ribe Å og Kongeåen		
Ynglefugle:	Rørdrum Hvid stork Rørhøg Blå kærhøg Hedehøg Engsnarre	Plettet rørvagtel Klyde Brushane Mosehornugle Blåhals
Trækfugle:	Kortnæbet gås	Hjejle

Arter og naturtyper, som der skal gøres en særlig indsats for jvf. Natura 2000 planen, skal være en del af udpegningsgrundlaget

Eksempel – konkrete målsætninger plan 89

- *"Tilstanden og det samlede areal af levestederne for følgende ynglefugle med vurderet ugunstig bevaringsprognose skal være i fremgang, så der er **grundlag** for bestande på **mindst 1 par hvid stork, 3 par hedeheg, 1 par blå kærheg, 5 par engsnarre, 1 par plettet rørvagtel, 300 par klyde, 10 par brushane og 2 par mosehornugle.***
- *Tilstanden og det samlede areal af levestederne for følgende trækfugle med vurderet gunstig bevaringsprognose skal være stabil eller i fremgang, således at der er **grundlag** for rastende/fouragerende bestande på **mindst 500 kortnæbbet gås og 20.000 hjele.***

Eksempel - Konkrete retningslinjer, plan 89

Indsatser efter Sigtelinje 4. Der skal gøres en særlig indsats for naturtyper og arter, hvis biogeografiske status er i fare for at blive alvorligt forringet i 1. planperiode

"For ynglende hvid stork forbedres hydrologien (hævet, naturlig vandstand) på 400 ha enge og andre lavbundsområder i de relevante marskområder, og i tilknytning til dette areal retableres enge med ekstensiv drift og naturpleje på 500 ha. Desuden retableres et passende antal vandhuller".



Eksempel – Konkrete retningslinjer, plan 89

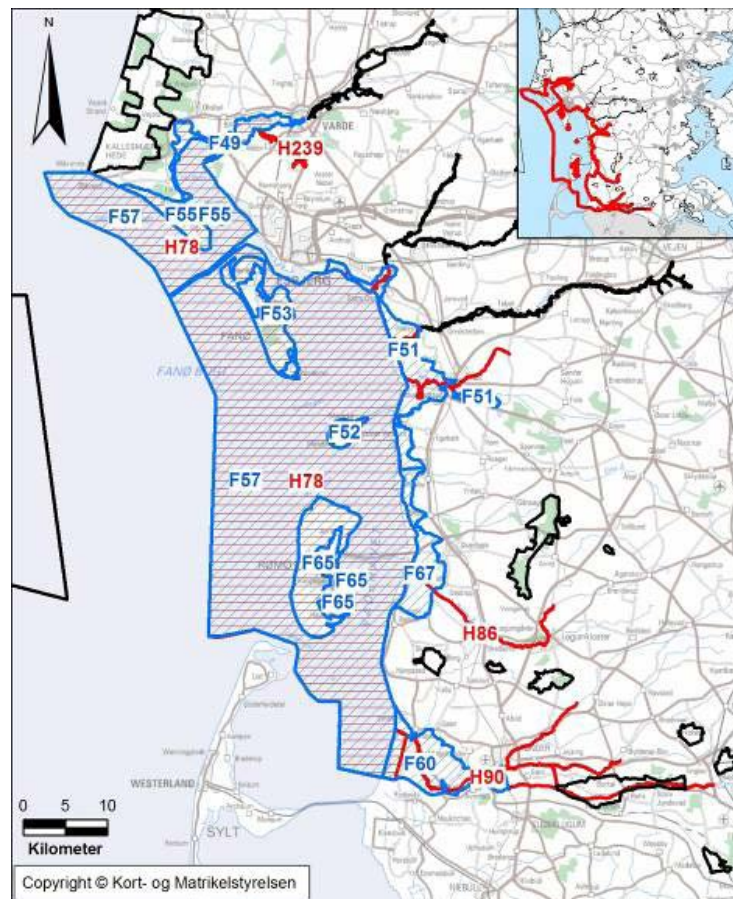
"Brushanen sikres som ynglefugl gennem ekstensivering af driften af lavbundslande med høj forårsvandstand (ca. 400 ha, som løftes af hvid stork). Desuden skal der indføres ekstensiv drift og hæves vandstand på 175 ha, ske sammenbinding af levesteder på 25 ha og så vidt muligt begrænses færdsel og reguleres prædatorer i yngleområder".



Eksempel, plan 89, delplan F60

Områdebeskrivelse

- Vidåen, Tøndermarsken og Saltvandssøen udgør arealmæssigt **6.498 ha.** Beskyttelsesområdet består langt overvejende af privatejede arealer, men staten (Fødevareministeriet og Miljøministeriet) ejer dog også betydelige dele mod vest.



Eksempel, plan 89, delplan F60

Trusler

- "Arealreduktion og fragmentering af egnede levesteder, især reduktionen af arealet af fugtige, vedvarende enge og vådområder, er et problem for bestandene af eng- og kystfugle.
- Næringsstofbelastning, brug af plantebeskyttelsesmidler og gødningsstoffer har medført ændringer af flora og fauna på bl.a. ferske enge og strandenge, og fuglenes levesteder har herved ændret karakter. Tilgroning af enge og rørsumpe forringer yngleforholdene for bl.a. engsnarre og brushane".

Mål: plan 89, delplan F60

- "Dette sikres bl.a. ved at indføre ekstensiv landbrugsdrift, øge arealet af våde enge og vanddækket rørsump og rørskov, øge antallet af vandhuller, mindske forstyrrelser og prædation, sikre og genskabe egnede og uforstyrrede yngleområder i marsken og på øer og holme i vådområder med lav eller ingen vegetation og med et lavt prædationstryk, og øge arealet af egnede raste- og fourageringsområder".

Udfordring i høringsprocessen

- Natura 2000 planerne er ikke konkrete og stedsspecifikke
- Skyldes hensyn til kommunernes handlefrihed
- Derfor er der ikke angivet stedsspecifikke habitatnaturtyper og konkrete indsatser
- Det er derfor svært at genfinde, hvilke konkrete arealer indsatsen skal foregå på.
- Men planen bygger på konkrete vurderinger.
- Derfor er det relevant at genfinde, hvilke specifikke arealer indsatsen omhandler.
- Se på kort!

Hvordan forholder man sig til mål og indsats?

- Er målsætninger og indsatsprogram realistisk?
- Tjek på kortmaterialet. På kortene kan det også ses, om en udvidelse af naturarealer vil påvirke landbrugsarealer.

Jeres rådgivningscenters vurdering:

- Påvirkes landbrugsarealer?
- Hvem kan blive påvirket?
- Er en udvidelse overhovedet mulig?
- Er udvidelsen fagligt robust?
- Hvor kan forøgelsen i naturarealerne ske?

Anbefalinger i planen:

- Størrelsen på storke-kernemråder: 500 – 1.000 ha
- Forbedring af fødegrundlaget
- Nærhed mellem genskabte fødeområder og reden
- God forvaltning af området



DANSK ORNITOLOGISK FORENINGS PROJEKT TRUEDE OG SJÆLDNE YNGLEFUGLE

Forvaltningsplan for Hvid Stork *Ciconia ciconia* i Danmark

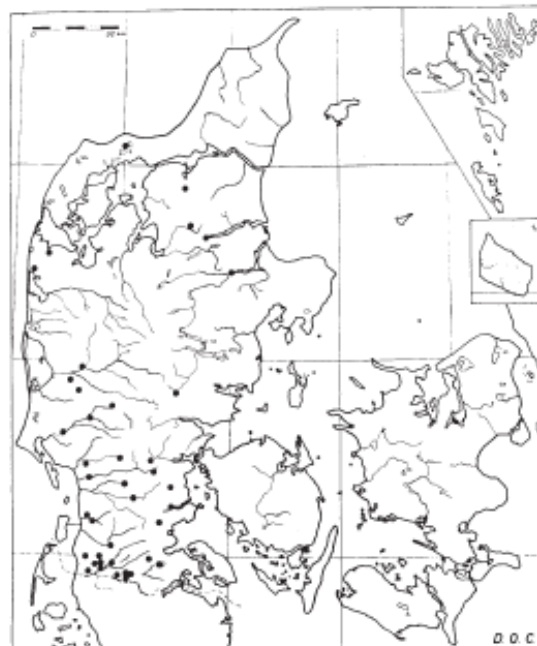


Michael Borch Grell

DANSK ORNITOLOGISK FORENING
Januar 2000



Figur 8. Udbredelsen af Hvid Stork i Danmark 1934 (Rosendahl 1974).



Figur 9. Udbredelsen af Hvid Stork i Danmark 1974 (Rosendahl 1974).

Høringsprocessen

Bliv afklaret på lokalt niveau

Få diskuteret lokalt, hvem der gør hvad, og bliv sikker på, hvad jeres forening gør og ikke gør for jer.

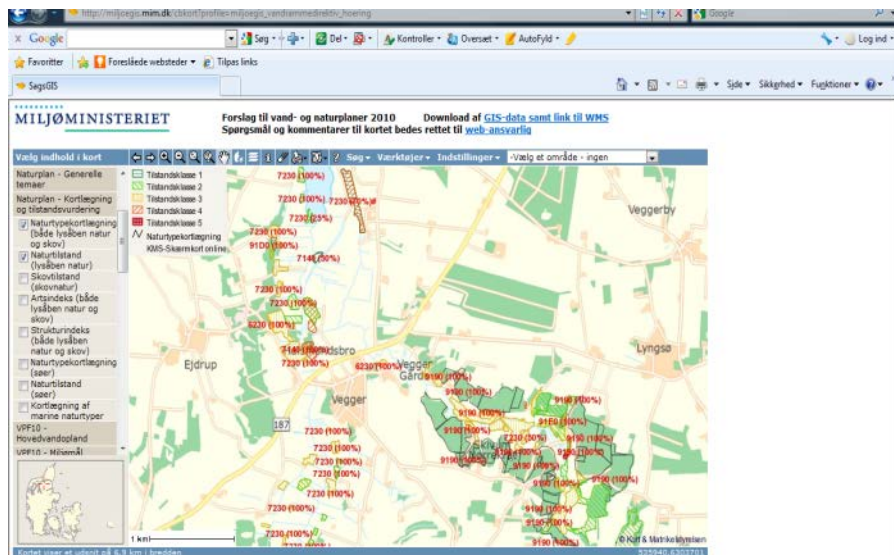


Hvordan bidrager Videncentret og Landbrug & Fødevarer?

- Giver høringssvar på de overordnede linjer
- Arbejder for at sikre gode og attraktive tilskudsordninger
- Og at minimere de administrative reguleringer og arbejde for økonomisk compensation



Indsatsen omkring Natura 2000 planerne kræver overblik og lokalt kendskab – derfor er det jer, der skal afgive høringssvar på de konkrete planer



Vær også opmærksom på samspillet med Vandplanerne. Der kan være modstridende interesser.



Forslag til indsatser i høringen

- Bed om faglige redegørelser for indsatsen - eks. hvorfor er det 500 ha der skal ekstensiveres?
- Giv bud på de økonomiske konsekvenser af dette for jer
- Sørg for at komme i dialog med kommunerne fra starten





Konklusion: Natura 2000 planerne vil komme til at påvirke mange af jer



Kan Natura 2000 planerne
blive en god forretning?

